

Ρούσου

Η ψηφιακή εξέλιξη σήμερα οδήγησε σε τεράστια ανάπτυξη τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα παροχής υπηρεσιών και αποτέλεσε την μεγαλύτερη πηγή πλουτισμού σε εταιρείες τηλεπικοινωνιών - παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου. Οι δημιουργοί θα έπρεπε να είναι από τους διαχειριστές και εταίρους αυτού του νέου ψηφιακού κόσμου, εφόσον το έργο αποτελεί ένα από τα σημαντικά στοιχεία της ψηφιακής επικοινωνίας, εν τούτοις δεν απολαμβάνουν το μερίδιο των εσόδων που τους αναλογεί για τη χρήση των έργων τους. Μέσα από την ταχύτατη μετακίνηση των έργων και την αποθήκευση, αναπαραγωγή και μετάδοση τους, τη δυνατότητα της ατομικής προσπέλασης σε έργα από παντού και οποτεδήποτε, διαπιστώνεται η πραγματική και ουσιαστική αδυναμία των δημιουργών να ελέγξουν την εκμετάλλευση των έργων τους, με αποτέλεσμα το πνευματικό έργο να γίνεται αντικείμενο της πιο σκληρής πειρατείας. Αυτή η άνιση και άδικη χειραγώγηση του πνευματικού προϊόντος στο ψηφιακό περιβάλλον, εκτός από τη στέρηση και εκμετάλλευση των δικαιωμάτων των δημιουργών, υποβιβάζει την προσωπικότητά τους και τη διάθεσή τους για δημιουργία και έκφραση, προκαλώντας τεράστια ζημία στην οικονομία και τον πολιτισμό.

Από την άλλη, οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου, οι οποίοι καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επιχειρήσεων και οργανισμών μικρών ή μεγάλων, που παρέχουν στους πελάτες τους, πρόσβαση στο Διαδίκτυο, δεν θέλουν να φέρουν ουδεμία ευθύνη για τη διακίνηση του πειρατικού υλικού, παρότι ελέγχουν τα μέσα της αποθήκευσης και της διακίνησης του ψηφιακού υλικού. Οι ισχυρισμοί των παρόχων ότι δεν μπορούν να

αστυνομεύουν τους πελάτες τους και με το να παρακολουθούν και να καταγράφουν τα στοιχεία και την κίνηση των συνδέσεων των χρηστών τους παραβιάζουν προσωπικά δεδομένα και ανθρώπινες ελευθερίες και ότι τα στοιχεία αυτά θα μπορούσαν να περιέλθουν στη διάθεση οποιουδήποτε τρίτου εμπλεκόταν αποδεικνύουν την πρόθεσή τους να αποφύγουν κάθε υποχρέωση επιβολής τεχνολογικών μέτρων για την αντιμετώπιση της διακίνησης στους συνδρομητές τους πειρατικού περιεχομένου, με σκοπό την προστασία των δικαιούχων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ο ισχυρισμός τους ότι η παράβαση γίνεται από τον πελάτη δεν αίρει την ευθύνη του παρόχου, εφόσον η αποκομιδή του κέρδους γίνεται από τη διακίνηση νόμιμου αλλά και πειρατικού ψηφιακού περιεχομένου. Ακόμη και εάν δεν έχουν πραγματική γνώση οι πάροχοι της παράνομης δραστηριότητας, η ειδοποίηση από τους δικαιούχους τους καθιστά υπεύθυνους και είναι υποχρεωμένοι να λάβουν τα μέτρα που απαιτούνται για να σταματήσει η παράνομη διακίνηση πειρατικού περιεχομένου.

Μια πληθώρα δικαστικών αποφάσεων εντός και εκτός Ευρώπης τα δύο τελευταία χρόνια έχουν καταδείξει τη δυσκολία στην εξεύρεση της ισορροπίας μεταξύ της ικανότητας των δικαιούχων για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας τους και την ευθύνη των παρόχων για να παρακολουθούν τη συμπεριφορά των χρηστών και να συνεργάζονται στην καταπολέμηση της πειρατείας.

Στην έλλειψη ενός διεθνούς και ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας και ομοιόμορφων κρατικών δράσεων πρωτοστάτησαν κινήσεις μεγάλων εταιρειών παραγωγής και διανομής έργων και μεγάλων παρόχων οι οποίοι έχουν έλθει σε συμφωνία ή έχουν δημιουργήσει συμμαχίες για την αντιμετώπιση της ψηφιακής πειρατείας.

Από το έτος 2008 οι έξι μεγαλύτεροι πάροχοι υπηρεσιών Διαδικτύου στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν υπογράψει ένα MOU με εκατοντάδες εταιρείες του Ηνωμένου Βασιλείου, μέσω της Βρετανικής Φωνογραφικής Βιομηχανίας (BPI), και με τη Motion Picture Association με την πρόθεση να ελαττώσουν την παράνομη κυκλοφορία έργων στο διαδίκτυο.

Η υλοποίηση του μνημονίου, διευκολύνθηκε από το Βρετανικό Υπουργείο Εμπορίου και εστιάζεται στη δημιουργία προγραμμάτων

εκπαίδευσης των καταναλωτών, ώστε ως πελάτες των Internet Service Providers (ISP'S) να σέβονται τα δικαιώματα των κατόχων πνευματικών δικαιωμάτων και επίσης σε συνεργασία με τη ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών να προβαίνουν στον εντοπισμό αποτελεσματικών μηχανισμών για την αντιμετώπιση των υπότροπων παραβατών. Το μνημόνιο αυτό φαίνεται να αντανακλά την αξία προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο, σε μια εποχή μάλιστα όπου η οικονομική δυσπραγία εξαπλώνεται σε όλο τον κόσμο, κάθε μείωση παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων είναι ευπρόσδεκτη, εφόσον η εκμετάλλευση των έργων έχει τεράστια οφέλη για τη ανάπτυξη της οικονομίας. Επίσης φαίνεται ότι φορείς με διαφορετικό υπόβαθρο και διαφορετικά οικονομικά ερείσματα μπορούν να εργαστούν μαζί, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι από την κυβέρνηση.

Δεν πρέπει βέβαια να παραβλέπεται το γεγονός ότι ο πελάτης ευρυζωνικών δικτύων, ο οποίος έχει σκοπό να παραβιάσει δικαιώματα, μπορεί να στραφεί σε παρόχους μικρούς, που δεν συμμετέχουν στο μνημόνι. Μια τρίμηνη δοκιμαστική αποστολή ειδοποιήσεων σε ISP συνδρομητές, που έχουν εντοπιστεί για παράνομο ανέβασμα ή κατέβασμα μουσικής, θεωρήθηκε περισσότερο από επαρκής για έναν καλοπροαίρετο συνδρομητή που δεν επιθυμεί να ασκεί παράνομη δραστηριότητα και θεωρήθηκε ότι είναι η πιο αποτελεσματική εκστρατεία εκπαίδευσης.

Άλλη πρωτοβουλία αποτελεί το CCI (Center for Copyright Information) στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής που δημιουργήθηκε μεταξύ των μεγαλύτερων Internet Service Providers (ISP's) and τους δικαιούχους προστατευμένων έργων, όπως τη Motion Picture Association of America and και τη Recording Industry Association of America, ως συμμαχία, για

να περιορίσουν την παραβίαση της πνευματικής ιδιοκτησίας στο internet. Δεν έχει ρόλο τιμωρού, ούτε επιβάλλει ποινές, αλλά στόχος του είναι να ενημερώνει τους καταναλωτές, οι οποίοι κατά λάθος ή σκοπίμως προβαίνουν σε διανομή περιεχομένου παραβιάζοντας πνευματικά δικαιώματα, και να τους εκπαιδεύσει, ώστε με νόμιμους τρόπους να αποκτήσουν, να μοιραστούν και να απολαύσουν ταινίες και μουσική που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Με το σύστημα των πολλαπλών ειδοποιήσεων προς τους συνδρομητές - Copyright Alert System (CAS) - το CCI ανέπτυξε ένα εκπαιδευτικό σύστημα σχετικά με την ψηφιακή προσβολή πνευματικών δικαιωμάτων και τις πιθανές συνέπειες της ακούσιας ή σκόπιμης παραβίασης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μέσα από διανομή πειρατικού περιεχομένου. Μέσα από μια σειρά από προειδοποιήσεις, οι χρήστες θα ειδοποιηθούν ότι ο λογαριασμός τους στο Διαδίκτυο φέρεται να έχει χρησιμοποιηθεί για την παράνομη ανταλλαγή αρχείων και τους δίνεται η ευκαιρία να διορθώσουν τη συμπεριφορά τους. Οι ειδοποιήσεις αυτές θα ενημερώνουν, επίσης, τους καταναλωτές από τους πιθανούς κινδύνους της παράνομης ανταλλαγής αρχείων, συμπεριλαμβανομένου του αυξημένου κινδύνου έκθεσής τους σε ιούς, και άλλο κακόβουλο λογισμικό και κλοπή ταυτότητας.

Οι ειδοποιήσεις γίνονται σε προοδευτική κλίμακα, με τις αρχικές προειδοποιήσεις να δίνουν έμφαση στην ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τη δραστηριότητά τους και προβάλλοντας παράλληλα νόμιμους τρόπους για να απολαύσουν το περιεχόμενο. Το σύστημα περιλαμβάνει επίσης μέτρα άμβλυνσης που μπορεί προσωρινά να μειώσει την ταχύτητα στο internet ή την ανακατεύθυνση σε μια σελίδα

προορισμού με εκπαιδευτικές πληροφορίες. Αν η δραστηριότητα σταματά, σταματούν και οι προειδοποιήσεις. Το σύστημά αυτό με βάση τις πληροφορίες και την αποτροπή, έχει ελαττώσει τη διαδικτυακή πειρατεία, αλλά κυρίως, όπως υποστηρίζουν, έχει βοηθήσει να εκπαιδεύσει τους καταναλωτές σχετικά με το πώς να αποκτούν νόμιμα περιεχόμενο,

Ακόμη όμως και αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με το σύστημα των πολλαπλών ειδοποιήσεων έτυχε μεγάλης αντίδρασης με επιχειρήματα συνδρομητών όπως ότι η δραστηριότητά τους στο Διαδίκτυο παρακολουθείται από τους ISP'S ή κατόχους περιεχομένου, ότι δεν θα έπρεπε να στοχεύουν οι ειδοποιήσεις αυτές σε μεμονωμένους χρήστες αλλά σε ιστοσελίδες που είναι γνωστές για το παράνομο περιεχόμενό τους. Επίσης δημόσια ισχυρίζονται ότι το σύστημα των ειδοποιήσεων προς ένα συνδρομητή μετατοπίζει το βάρος απόδειξης στο συνδρομητή, εφόσον βασίζεται στην υποτιθέμενη αξιοπιστία της παράβασης από τα συστήματα ανίχνευσης χωρίς οι συνδρομητές να έχουν υποβληθεί σε έλεγχο. Αυτές βέβαια οι θέσεις πηγάζουν από την έλλειψη ουσιαστικής εκπαίδευσης των καταναλωτών και την ολοένα μεταμόρφωση του έργου σε εμπόρευμα η πληροφορία προς όφελος της ευκολίας των εμπορικών συναλλαγών και της ψηφιακής επικοινωνίας αλλά και της προστασίας των δικαιωμάτων μιας κατηγορίας χρηστών που χρησιμοποιούν τα έργα όπως θέλουν, και οι οποίοι με όπλο τα προσωπικά δεδομένα και την ελεύθερη διακίνηση ιδεών, επιζητούν όλο και περισσότερη ελευθερία και ανωνυμία στη χρήση, αδιαφορώντας για την προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όταν διακυβεύονται συμφέροντα μείζονος σημασίας και συμφέροντα συγκρουόμενα, όπως αυτά των τηλεπικοινωνιακών δικτύων παροχής υπηρεσιών, της βιομηχανίας θεάματος, των δικαιωμάτων των καταναλωτών, των δημιουργών και ερμηνευτών των έργων, ο έλεγχος της διακίνησης των έργων, της αναπαραγωγής και του πολλαπλασιασμού τους είναι αδύνατος κυρίως λόγω της άναρχης φύσης όλης της δομής του διαδικτύου και της μη εφαρμογής τεχνολογικών μέτρων για την εξάλειψη της ψηφιακής πειρατείας, τα οποία και κοστίζουν τρομερά και προσκρούουν σε πολλά νομικά εμπόδια. Αυτή η επίθεση στο πνευματικό δικαίωμα απαιτεί οργανωμένα συστήματα συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων. Συλλογικά θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ο ψηφιακός πειρατής και η ολοένα αυξανόμενη δύναμη και επιρροή των χρηστών-καταναλωτών στη διεθνή κοινότητα, που θέλουν να θεωρούν τα έργα ως πληροφορία και να τα διακινούν ελεύθερα χωρίς να έχουν κατά μέσο όρο την εκπαίδευση στην προστασία και το σεβασμό αυτών των δικαιωμάτων.

Απόδειξη της σημαντικής εισφοράς των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων και της σημασίας της κοινής δράσης τους για την προστασία των έργων είναι και η απόφαση 4658/2012 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία έκανε δεκτό αίτημα οργανισμών συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων επί μουσικών και οπτικοακουστικών έργων να υποχρεωθούν εκτός άλλων οι ελληνικές εταιρίες παροχής υπηρεσιών σύνδεσης στο διαδίκτυο να λάβουν τεχνολογικά μέτρα, προκειμένου να καταστεί αδύνατη η πρόσβαση των συνδρομητών τους σε διαδικτυακές τοποθεσίες, μέσω των οποίων πραγματοποιείται παράνομη παρουσίαση και ανταλλαγή έργων.

